

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Національної академії

внутрішніх справ

доктор юридичних наук, професор

Руслан СЕРБИН

03.06.2025 р.

ВИСНОВОК

Національної академії внутрішніх справ про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Стрижевської Василяни Юріївни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України» поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 26 листопада 2019 року, протокол № 23

ВИТЯГ

з протоколу розширеного засідання кафедри адміністративного права та процесу від 5 червня 2025 року

Присутні:

кафедра адміністративного права та процесу: завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Пастух І.Д. (головуючий); професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Доценко О.С. (рецензент); доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Мартиненко Д.Б.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Плугатир М.В. (участь у форматі Zoom-конференції), професор кафедри, доктор політичних наук, професор Співак М.В.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Лукашенко А.А.; викладач кафедри, кандидат юридичних наук Висотенко Ю.В.; ад'юнкт денної форми навчання Стрижевська В.Ю.

кафедра адміністративно-правових дисциплін ННПП: завідувач кафедри доктор юридичних наук, професор Стрельченко О.Г.; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Лупало О.А.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Бухтіярова І.Г. ; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Булик І.Л.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Савранчук Л.Л.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук Волох О.К.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук Шевчук Г.В.;

кафедра поліцейської діяльності: завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, професор Братель С.Г. (рецензент);

науково-дослідна лабораторія з проблем протидії злочинності ННПД: провідний науковий співробітник, доктор юридичних наук, професор Копан О.В. (науковий керівник);

відділ організації наукової діяльності: старший науковий співробітник, кандидат юридичних наук Бондар С.В.

Були присутні 4 доктори наук та 12 кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження ад'юнкта денної форми навчання кафедри адміністративного права та процесу Національної академії внутрішніх справ Стрижевської Василюни Юріївни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Національної академії внутрішніх справ.

Слухали:

Аспірантка Стрижевська В. Ю. доповіла про результати дисертаційного дослідження. У доповіді було обґрунтовано насамперед актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, здобувачкою доведено до присутніх структуру роботи та основні її положення, сформулювала та обґрунтувала новизну, теоретичне та практичне значення.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Становлення і розвиток демократичної держави неможливі без укріплення та удосконалення правової основи всіх сфер державного та громадського життя. Саме тому останніми роками законодавчі та виконавчі органи державної влади України здійснювали активний правотворчий процес, результати якого передбачали докорінне поліпшення правового регулювання усіх сфер життєдіяльності суспільства. У Конституції України зазначено, що органи державної влади, органи місцевого самоврядування, посадові особи, громадяни та їх об'єднання зобов'язані дотримуватись Конституції України та законів. Отже, законність є обов'язковим принципом діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, окремих осіб та держави в цілому. Вплив законності поширюється на всі правові відносини в суспільстві, створюючи таким чином ідеологічний «купол» для функціонування правової держави.

Результатом законності є встановлення та зміцнення правопорядку в державі. В Законі України «Про Національну поліцію» (ст. 8) законність визначена одним із головних принципів організації та діяльності органів поліції. Таким чином, законність є базовим принципом діяльності поліції України, однак її забезпечення має здійснюватися комплексним адміністративно-правовим механізмом, що включає інституційну структуру,

інструменти, заходи, процедури діяльності тощо. Функціонування механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України має здійснюватися згідно порядку, правил та умов, що сукупно формуються в єдину систему адміністративно-правових засад, які безпосередньо визначають модель правоохоронної діяльності держави.

Зважаючи на вказані обставини, необхідність поглибленого аналізу юридичної природи забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, а також організаційно-правових проблем, пов'язаних з процедурами забезпечення законності, природним виглядає підвищений науковий інтерес до зазначеної проблематики.

Таким чином, недостатність теоретичних розробок названої проблематики, наявність правових і організаційних проблем актуалізують проблематику формування та реалізації адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є визначення сутності, змісту та характеристики адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, для формування прогресивних та ефективних рекомендацій та напрямків розвитку засобів забезпечення законності в правоохоронній діяльності.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

- виділити характерні особливості діяльності органів Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності;
- визначити сутність та ознаки законності в діяльності органів Національної поліції України;
- розкрити роль адміністративного законодавства у системі правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;
- розкрити структуру адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;
- визначити систему суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;
- розкрити форми та методи забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;
- здійснити аналіз зарубіжного досвіду забезпечення законності в діяльності органів поліції;
- сформулювати напрямки розвитку та вдосконалення процесу формування та реалізації засобів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Об'єкт дослідження – сукупність суспільних відносин, що виникають в процесі забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Предмет дослідження – адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи вивчення концептуальних положень забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Сутність законності розкрито

завдяки методу діалектики (підрозділ 1.2). Метод спостереження застосовано щодо аналізу сучасного стану забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України (підрозділ 1.2). Методи дедукції та індукції використано щодо розкриття особливостей та видів діяльності органів Національної поліції України як об'єкту забезпечення законності (підрозділ 1.1). Формально-логічний метод став основою для розкриття правових засад законності та виділенні загальної характеристики адміністративно-правового механізму забезпечення законності (підрозділ 1.3, розділ 2).

Структурно-функціональний метод став методологічним способом визначення статусу суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України (підрозділ 2.2). Організаційно-правовий метод використано щодо виділення форм та методів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України (підрозділ 2.3). Формально-догматичний метод став основою для аналізу правових норм у діяльності поліції (підрозділи 1.2, 1.3, 3.2, розділ 2).

Метод порівняння використано щодо аналізу зарубіжного досвіду забезпечення законності в діяльності органів поліції (підрозділ 3.1). Теоретико-прогностичний метод застосовано щодо виділення напрямків розвитку засобів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України (підрозділ 3.2).

Нормативною базою дисертації є Конституція України, законодавчі акти України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постанови Верховної Ради України, акти Президента України і Кабінету Міністрів України, нормативні акти органів Національної поліції.

Інформаційну базу дослідження становлять політико-правова публіцистика, проекти нормативних актів, довідкові видання, статистичні матеріали діяльності органів поліції.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим комплексним дослідженням щодо перспектив та стану розвитку адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, в результаті якого визначено рекомендації та можливості адаптації норм національного законодавства до європейського для створення ефективного забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, зокрема:

у перше:

– сформовано науково-теоретичне розуміння адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України як цілісної системи взаємопов'язаних правових інструментів та процедур, організаційних заходів, форм та методів, що реалізуються уповноваженими суб'єктами з метою забезпечення належного функціонування поліції у межах правових приписів, додержання службової дисципліни, попередження та усунення правопорушень у внутрішній та зовнішній діяльності поліції, а також гарантування дотримання прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина в процесі здійснення поліцейських повноважень та надання послуг;

– виділено функціональні категорії суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, що включають: – загальних суб'єктів формування ідейної концепції функціонування поліції та особливостей державної політики; – спеціальних суб'єктів безпосереднього забезпечення принципу законності у в діяльності органів Національної поліції України; – інтегрованих суб'єктів опосередкованого впливу на законність у діяльності органів Національної поліції України через певний адміністративний інструментарій;

удосконалено:

– розуміння та класифікацію контролю як основного засобу забезпечення законності в діяльності Національної поліції України, що виникає як: – внутрішньо-організаційний; – демократичний цивільний контроль; – міжнародний зовнішній контроль (контроль міжнародних правоохоронних органів та міжнародних організацій);

– значення забезпечення законності у діяльності Національної поліції, що впливає на ефективність функціонування правоохоронної системи, формує основу для зміцнення та стабільності публічного правопорядку, підвищує рівень довіри та соціальних очікувань населення до органів влади, виступає важливою умовою утвердження легітимності державної влади загалом у сфері захисту правопорядку та безпеки громадян;

– теоретико-практичне розуміння правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України як ідеологічних основ та нормативно-правових регуляторів, які конкретизують засоби, форми та методи реалізації державної політики у сфері діяльності поліції, відображаючи аксіологічну основу правоохоронної системи та правила функціонування суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;

отримали подальшого розвитку:

– наукові положення стосовно класифікаційних видів діяльності Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності, що включають: – превентивно-профілактичну діяльність з запобігання правопорушенням; – правоохоронну діяльність з виявлення, припинення та розслідування правопорушень; – охоронну функцію забезпечення публічного порядку у місцях масового перебування людей та в умовах надзвичайних ситуацій; – діяльність із забезпечення безпеки дорожнього руху, контролю за дотриманням правил експлуатації транспортних засобів; – сервісну діяльність у формі надання допомоги громадянам, забезпечення домедичної допомоги, встановлення особи, підтримки громадської взаємодії тощо;

– положення аналізу зарубіжного досвіду забезпечення законності в діяльності органів поліції з виділенням можливостей адаптації для національної моделі правового механізму щодо оптимізації прозорості діяльності поліції через ведення централізованих облікових систем (досвід Сполучених Штатів Америки), нормативного закріплення єдиного етичного кодексу поліцейської служби (досвід Франції), нормативного закріплення процедури внутрішніх негласних перевірок службової діяльності поліцейських (досвід Литви),

залучення окремих державних службовців та поліцейських до індивідуальних форм контролю (досвід Словенії), створення єдиної методології державного контролю за діяльністю органів виконавчої влади, у тому числі поліції (досвід Польщі);

– напрямки розвитку та вдосконалення процесу формування та реалізації засобів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України щодо забезпечення інформаційної прозорості системи адміністративної відповідальності поліцейських, вдосконалення організаційних засобів забезпечення законності, оптимізації інструменту контролю, покращення застосування технічних засобів та міжсекторальної взаємодії та міжнародного співробітництва в умовах війни як інструментарію забезпечення законності.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес:

– наукові рекомендації та висновки можуть бути використані для створення теоретико-методологічної бази удосконалення процесу забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;

– ряд пропозицій зможуть доповнити нормативно-правові акти, а також законопроекти, які знаходяться на розгляді у Верховній Раді України та стосуються питань діяльності органів Національної поліції України;

– напрацювання можуть бути використані для покращення діяльності органів Національної поліції;

– матеріали використовуватимуть у навчальному процесі під час викладання спеціалізованих дисциплін адміністративного спрямування, які стосуються питання організації діяльності органів поліції. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані й аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки та пропозиції впроваджені та використовуються в: науково-дослідній роботі; правотворчій сфері; правозастосовній сфері; освітньому процесі.

Основні положення і висновки дисертації оприлюднено на науково-практичних конференціях.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Після закінчення доповіді аспірантки присутніми були поставлені наступні питання:

Пастух І.Д.: В чому полягають особливості діяльності органів Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності?

Відповідь: Дякую за запитання. особливості діяльності органів Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності полягають у поєднанні широкого спектра публічно-владних повноважень із високим рівнем правової відповідальності перед державою, суспільством та особою, оскільки поліція функціонує у межах чітко визначеного правового поля, де кожен її крок регламентований нормами Конституції України, галузевого законодавства та міжнародних правових стандартів. Специфіка цієї діяльності виявляється у її

багатофункціональності, яка охоплює як профілактику правопорушень, підтримання публічного порядку, охорону громадської безпеки, так і здійснення слідчої, адміністративної, оперативно-розшукової та правозастосовної функцій. Водночас, здійснення поліцейських повноважень супроводжується особливим контролем законності дій працівників поліції з боку державних органів нагляду, судових інституцій, органів прокуратури та громадськості, що виступає важливим гарантом дотримання прав людини.

Плугатир М.В.: Які Вами біли виділені концептуальні підходи до розуміння поняття законності?

Відповідь: Дякую за запитання. Нами було виділено декілька концептуальних підходів до розуміння поняття законності. Один – визначає сутність законності за допомогою системи нормативних вимог, тобто розглядає законність як метод, керуючий принцип правового регулювання та управління державою і суспільством. Другий – визначає законність крізь призму процесу та кінцевого результату правомірної поведінки, тобто визначає законність як режим (стан) діяльності всіх державних органів, посадових осіб, громадських об'єднань, політичних партій, підприємств, установ, організацій та окремих громадян, який ґрунтується на точному неухильному дотриманні чинного законодавства

Бухтіярова І.Г.: Які є характерні ознаки діяльності органів Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності?

Відповідь: Дякую за запитання. Характерними ознаками діяльності органів Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності є: 1) юридична визначеність та нормативна регламентація, оскільки діяльність поліції ґрунтується виключно на положеннях Конституції України, законів України, міжнародних правових актів та підзаконних нормативно-правових актів, що чітко визначають межі, процедури, підстави та форми реалізації поліцейських повноважень; 2) суспільно-владний характер діяльності, адже органи поліції реалізують делеговані державою владні повноваження, що передбачають право ухвалювати обов'язкові для виконання рішення, застосовувати адміністративний примус, заходи забезпечення безпеки та правопорядку у межах компетенції; 3) спрямованість на забезпечення прав, свобод та законних інтересів особи, бо згідно норм чинного законодавства ключовим орієнтиром поліцейської діяльності є захист і забезпечення основних прав людини, що передбачає створення безпечних умов життєдіяльності та ефективне реагування на порушення правопорядку; 4) контрольований характер здійснення функцій, адже діяльність Національної поліції підлягає системному контролю та нагляду з боку уповноважених державних органів, судових інституцій, органів прокуратури, а також громадському контролю, що забезпечує запобігання зловживанню владними повноваженнями; 5) забезпечення балансу публічного інтересу і законності методів діяльності, оскільки реалізація поліцейських функцій повинна здійснюватися з дотриманням принципів правомірності, пропорційності, обґрунтованості застосування заходів впливу, недопущення надмірного обмеження прав та свобод особи під час забезпечення публічного порядку.

Головуючий: Є ще запитання? Немає. Переходимо до обговорення дисертації. Слово надається науковому керівнику.

Науковий керівник, доктор юридичних наук, професор Копан О.В., зазначив, що дисертаційне дослідження Стрижевської Василюни Юріївни присвячене проблемі, що має актуальне теоретичне й практичне значення як для адміністративно-правової науки, так і для процесів розбудови сучасного демократичного суспільства, у якому незалежні, неупереджені правоохоронні органи складають основу механізму захисту прав і свобод людини та громадянина. Відтак, вважаю, що обрана авторкою тема безпосередньо пов'язана з якісно новими підходами до вирішення проблеми адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Авторкою окреслено об'єкт дослідження, яким виступають суспільні відносини, що виникають в процесі забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України..

Варто відмітити серйозний підхід здобувачки до формування емпіричної бази дослідження, основу якої становлять політико-правова публіцистика, проекти нормативних актів, довідкові видання, статистичні матеріали діяльності органів поліції.

Позитивним моментом роботи є вміння здобувачки обґрунтовувати власну думку, проводити наукову дискусію із вченими, послідовно, логічно та системно викладати матеріал. Переконливими варто назвати загальні висновки, у яких відображено ступінь розв'язання завдань, визначених у вступі до роботи.

Також позитивно можна відмітити виявлені авторкою послідовність та логіку в розгляді проблеми, всебічне знання предмета дослідження, уміле проведення аналізу нормативно-правових актів та наукової літератури, і головне, вміння формулювати висновки та давати практичні рекомендації з удосконалення адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

У результаті проведеного дослідження сформульовано й обґрунтовано низку наукових положень, які виносяться на захист, зокрема:

- сформовано науково-теоретичне розуміння адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України як цілісної системи взаємопов'язаних правових інструментів та процедур, організаційних заходів, форм та методів, що реалізуються уповноваженими суб'єктами з метою забезпечення належного функціонування поліції у межах правових приписів, додержання службової дисципліни, попередження та усунення правопорушень у внутрішній та зовнішній діяльності поліції, а також гарантування дотримання прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина в процесі здійснення поліцейських повноважень та надання послуг;

- виділено функціональні категорії суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, що включають: – загальних суб'єктів формування ідейної концепції функціонування поліції та особливостей державної політики; – спеціальних суб'єктів безпосереднього

забезпечення принципу законності у в діяльності органів Національної поліції України; – інтегрованих суб'єктів опосередкованого впливу на законність у діяльності органів Національної поліції України через певний адміністративний інструментарій.

Представлена дисертація повністю відповідає вимогам, що ставляться до виконання наукових досліджень такого рівня.

Вищевикладене свідчить, що дисертаційне дослідження Стрижевської Василюни Юрійвни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України», подане на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», є завершеною науковою працею, яка відповідає всім встановленим вимогам, а її авторка заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право.

Після цього було надано слово **рецензентам** роботи:

Доктор юридичних наук, професор Пастух І.Д. Актуальність дисертаційної роботи не викликає сумнівів. Авторкою досягнуто поставленої мети дисертаційного дослідження, яка полягає в тому, щоб визначити правову природу, сутність, зміст й особливості реалізації адміністративно-правових засад створення належних умов діяльності адвокатури в Україні, а також формулювання науково-обґрунтованих рекомендацій та пропозицій з удосконалення законодавства в цій сфері на основі комплексного аналізу чинного законодавства України та практики його застосування, теоретичного осмислення наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених.

Дисертація має чіткий зв'язок з науковими програмами, планами, темами, визначеними за змістом дисертації.

У дисертації на підставі комплексного аналізу наукових і нормативно-правових джерел здійснено теоретичне узагальнення й нове розв'язання проблеми створення належних умов діяльності адвокатури в Україні, а також сформульовано пропозиції та рекомендації до вдосконалення чинного законодавства в досліджуваній сфері.

Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

За своїм характером дисертаційне дослідження є першим комплексним дослідженням щодо перспектив та стану розвитку адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, в результаті якого визначено рекомендації та можливості адаптації норм національного законодавства до європейського для створення ефективного забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. За результатами проведеного дослідження авторкою сформульовано низку нових концептуальних теоретичних і практичних положень, наукових висновків, узагальнень та рекомендацій, що відповідають меті та новизні дослідження.

Зокрема, в дисертації уперше: сформовано науково-теоретичне розуміння адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності

органів Національної поліції України як цілісної системи взаємопов'язаних правових інструментів та процедур, організаційних заходів, форм та методів, що реалізуються уповноваженими суб'єктами з метою забезпечення належного функціонування поліції у межах правових приписів, додержання службової дисципліни, попередження та усунення правопорушень у внутрішній та зовнішній діяльності поліції, а також гарантування дотримання прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина в процесі здійснення поліцейських повноважень та надання послуг; виділено функціональні категорії суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, що включають: – загальних суб'єктів формування ідейної концепції функціонування поліції та особливостей державної політики; – спеціальних суб'єктів безпосереднього забезпечення принципу законності у в діяльності органів Національної поліції України; – інтегрованих суб'єктів опосередкованого впливу на законність у діяльності органів Національної поліції України через певний адміністративний інструментарій.

Необхідно відмітити, що всі зауваження авторкою були враховані після першого рецензування. При вивченні дисертаційної роботи порушень академічної доброчесності не виявлено.

Висновок. Дисертаційна робота Стрижевської Василюни Юріївни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України» є самостійною, завершеною науковою працею, яку виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які в комплексі вирішують наукове завдання із дослідження адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів національної поліції України. Дисертація Дерської В. Ю. відповідає спеціальності 081 – Право та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами і доповненнями), та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44) та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Кандидат юридичних наук, професор Братель С.Г. Вивчення дисертації та представлених наукових публікацій авторки засвідчують логічність, повноту і послідовність структури виконаного дослідження, що надало можливість визначити мету, об'єкт, предмет і завдання роботи та повно проаналізувати задекларовану тему.

У результаті проведеного дослідження авторкою обґрунтовано ряд концептуальних теоретичних та практичних положень, наукових висновків, узагальнень та пропозицій, що відповідають змістовним ознакам наукової новизни. Зокрема, уперше сформовано науково-теоретичне розуміння адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України як цілісної системи взаємопов'язаних

правових інструментів та процедур, організаційних заходів, форм та методів, що реалізуються уповноваженими суб'єктами з метою забезпечення належного функціонування поліції у межах правових приписів, додержання службової дисципліни, попередження та усунення правопорушень у внутрішній та зовнішній діяльності поліції, а також гарантування дотримання прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина в процесі здійснення поліцейських повноважень та надання послуг.

Удосконалено зміст наукового розуміння публічних правовідносин зі створення належних умов діяльності органів Національної поліції, що є об'єктом адміністративно-правового регулювання, та, з огляду на роль суб'єктів публічної влади у створенні цих умов, запропоновано авторське бачення диференціації досліджуваних правовідносин; розуміння та класифікацію контролю як основного засобу забезпечення законності в діяльності Національної поліції України, що виникає як: – внутрішньо-організаційний; – демократичний цивільний контроль; – міжнародний зовнішній контроль (контроль міжнародних правоохоронних органів та міжнародних організацій).

Обґрунтованість сформульованих у дисертації висновків забезпечена емпіричними даними, а саме проектами нормативно-правових актів; статистичними даними, аналітичними довідками і звітами тощо.

Викладене дає підстави стверджувати, що дисертація Дерзської Василюки Юрійівни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України» виконана на високому науково-методичному рівні.

Таким чином дисертаційна робота Стрижевської Василюки Юрійівни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України» є самостійною, завершеною науковою працею, яку виконано за актуальною та практично значущою темою. Робота містить науково обґрунтовані результати, які в комплексі вирішують наукове завдання із дослідження адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Дисертація відповідає спеціальності 081 – Право та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами і доповненнями), та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44) та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

доктор юридичних наук, професор Пастух І.Д.; доктор юридичних наук, професор Доценко О.С.; кандидат юридичних наук, доцент Мартиненко Д.Б.; кандидат юридичних наук, доцент Плугатир М.В. кандидат юридичних наук, доцент Лукашенко А.А.; кандидат юридичних наук Висотенко Ю.В.; доктор

юридичних наук, професор Стрельченко О.Г.; кандидат юридичних наук, доцент Лупало О.А.; кандидат юридичних наук, доцент Бухтіярова І.Г.; кандидат юридичних наук, професор Братель С.Г.; кандидат юридичних наук Бондар С.В.

Стрижевська В. Ю. висловила виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку її дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприятимуть вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції її подальших науково-дослідних планів.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий:

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації щодо дисертації Стрижевської Васи́лини Ю́ріївни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України»

Дисертація Стрижевської Васи́лини Ю́ріївни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України», яка подана на здобуття доктора філософії за спеціальністю 081 – Право, є цілісною, завершеною науковою працею.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Становлення і розвиток демократичної держави неможливі без укріплення та удосконалення правової основи всіх сфер державного та громадського життя. Саме тому останніми роками законодавчі та виконавчі органи державної влади України здійснювали активний правотворчий процес, результати якого передбачали докорінне поліпшення правового регулювання усіх сфер життєдіяльності суспільства. У Конституції України зазначено, що органи державної влади, органи місцевого самоврядування, посадові особи, громадяни та їх об'єднання зобов'язані дотримуватись Конституції України та законів. Отже, законність є обов'язковим принципом діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, окремих осіб та держави в цілому. Вплив законності поширюється на всі правові відносини в суспільстві, створюючи таким чином ідеологічний «купол» для функціонування правової держави.

Результатом законності є встановлення та зміцнення правопорядку в державі. В Законі України «Про Національну поліцію» (ст. 8) законність визначена одним із головних принципів організації та діяльності органів поліції. Таким чином, законність є базовим принципом діяльності поліції України, однак її забезпечення має здійснюватися комплексним адміністративно-правовим механізмом, що включає інституційну структуру, інструменти, заходи, процедури діяльності тощо. Функціонування механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України має здійснюватися згідно порядку, правил та умов, що сукупно формуються в єдину систему адміністративно-правових засад, які безпосередньо визначають модель правоохоронної діяльності держави.

Зважаючи на вказані обставини, необхідність поглибленого аналізу юридичної природи забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, а також організаційно-правових проблем, пов'язаних з процедурами забезпечення законності, природним виглядає підвищений науковий інтерес до зазначеної проблематики.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Нині питання забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України тією чи іншою мірою входять до предмета наукових інтересів таких сучасних учених, як: В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, Ю. П. Битяк, В. Т. Білоус, В. В. Богуцький, І. Л. Бородін, Н. П. Бортник, І. П. Голосніченко, О. Ю. Дрозд, Р. А. Калюжний, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, П. П. Михайленко, О. М. Музичук, В. Л. Ортинський, О. І. Остапенко, В. П. Петков, С. В. Петков, О. П. Рябченко, М. Ф. Селівон, О. В. Серьогін, М. П. Стрельбицький, Л. М. Стрельбицька, І. К. Туркевич, О. Ф. Фрицький, В. О. Шамрай, О. М. Якуба, Х. П. Ярмачі, С. М. Яровий. Однак у роботах названих авторів проблематика забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України в сучасних реаліях з урахування процесів реформування системи правоохоронних органів майже не знайшла свого висвітлення.

Таким чином, недостатність теоретичних розробок названої проблематики, наявність правових і організаційних проблем актуалізують проблематику формування та реалізації адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Тема дисертаційного дослідження узгоджується з положеннями Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019; Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020; Стратегії воєнної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 25 березня 2021 р. № 121/2021; Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, схваленого Указом Президента України від 11 травня 2023 р. № 237/2023. Дисертацію виконано відповідно до тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020-2024 роки, затвердженої наказом МВС України від 11 червня 2020 року № 454.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є визначення сутності, змісту та характеристики адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, для формування прогресивних та ефективних рекомендацій та напрямків розвитку засобів забезпечення законності в правоохоронній діяльності.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

- виділити характерні особливості діяльності органів Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності;
- визначити сутність та ознаки законності в діяльності органів Національної поліції України;

- розкрити роль адміністративного законодавства у системі правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;
- розкрити структуру адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;
- визначити систему суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;
- розкрити форми та методи забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;
- здійснити аналіз зарубіжного досвіду забезпечення законності в діяльності органів поліції;
- сформулювати напрямки розвитку та вдосконалення процесу формування та реалізації засобів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Об'єкт дослідження – сукупність суспільних відносин, що виникають в процесі забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Предмет дослідження – адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи вивчення концептуальних положень забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Сутність законності розкрито завдяки методу діалектики (підрозділ 1.2). Метод спостереження застосовано щодо аналізу сучасного стану забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України (підрозділ 1.2). Методи дедукції та індукції використано щодо розкриття особливостей та видів діяльності органів Національної поліції України як об'єкту забезпечення законності (підрозділ 1.1). Формально-логічний метод став основою для розкриття правових засад законності та виділенні загальної характеристики адміністративно-правового механізму забезпечення законності (підрозділ 1.3, розділ 2).

Структурно-функціональний метод став методологічним способом визначення статусу суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України (підрозділ 2.2). Організаційно-правовий метод використано щодо виділення форм та методів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України (підрозділ 2.3). Формально-догматичний метод став основою для аналізу правових норм у діяльності поліції (підрозділи 1.2, 1.3, 3.2, розділ 2).

Метод порівняння використано щодо аналізу зарубіжного досвіду забезпечення законності в діяльності органів поліції (підрозділ 3.1). Теоретико-прогностичний метод застосовано щодо виділення напрямків розвитку засобів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України (підрозділ 3.2).

Нормативною базою дисертації є Конституція України, законодавчі акти України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постанови Верховної Ради України, акти Президента України і Кабінету Міністрів України, нормативні акти органів Національної поліції.

Інформаційну базу дослідження становлять політико-правова публіцистика, проекти нормативних актів, довідкові видання, статистичні матеріали діяльності органів поліції.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим комплексним дослідженням щодо перспектив та стану розвитку адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, в результаті якого визначено рекомендації та можливості адаптації норм національного законодавства до європейського для створення ефективного забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, зокрема:

уперше:

- сформовано науково-теоретичне розуміння адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України як цілісної системи взаємопов'язаних правових інструментів та процедур, організаційних заходів, форм та методів, що реалізуються уповноваженими суб'єктами з метою забезпечення належного функціонування поліції у межах правових приписів, додержання службової дисципліни, попередження та усунення правопорушень у внутрішній та зовнішній діяльності поліції, а також гарантування дотримання прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина в процесі здійснення поліцейських повноважень та надання послуг;

- виділено функціональні категорії суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, що включають: – загальних суб'єктів формування ідейної концепції функціонування поліції та особливостей державної політики; – спеціальних суб'єктів безпосереднього забезпечення принципу законності у в діяльності органів Національної поліції України; – інтегрованих суб'єктів опосередкованого впливу на законність у діяльності органів Національної поліції України через певний адміністративний інструментарій;

удосконалено:

- розуміння та класифікацію контролю як основного засобу забезпечення законності в діяльності Національної поліції України, що виникає як: – внутрішньо-організаційний; – демократичний цивільний контроль; – міжнародний зовнішній контроль (контроль міжнародних правоохоронних органів та міжнародних організацій);

- значення забезпечення законності у діяльності Національної поліції, що впливає на ефективність функціонування правоохоронної системи, формує основу для зміцнення та стабільності публічного правопорядку, підвищує рівень довіри та соціальних очікувань населення до органів влади, виступає важливою умовою утвердження легітимності державної влади загалом у сфері захисту правопорядку та безпеки громадян;

- теоретико-практичне розуміння правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України як ідеологічних основ та нормативно-правових регуляторів, які конкретизують засоби, форми та методи реалізації державної політики у сфері діяльності поліції, відображаючи

аксіологічну основу правоохоронної системи та правила функціонування суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;

отримали подальшого розвитку:

- наукові положення стосовно класифікаційних видів діяльності Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності, що включають: – превентивно-профілактичну діяльність з запобігання правопорушенням; – правоохоронну діяльність з виявлення, припинення та розслідування правопорушень; – охоронну функцію забезпечення публічного порядку у місцях масового перебування людей та в умовах надзвичайних ситуацій; – діяльність із забезпечення безпеки дорожнього руху, контролю за дотриманням правил експлуатації транспортних засобів; – сервісну діяльність у формі надання допомоги громадянам, забезпечення домедичної допомоги, встановлення особи, підтримки громадської взаємодії тощо;

- положення аналізу зарубіжного досвіду забезпечення законності в діяльності органів поліції з виділенням можливостей адаптації для національної моделі правового механізму щодо оптимізації прозорості діяльності поліції через ведення централізованих облікових систем (досвід Сполучених Штатів Америки), нормативного закріплення єдиного етичного кодексу поліцейської служби (досвід Франції), нормативного закріплення процедури внутрішніх негласних перевірок службової діяльності поліцейських (досвід Литви), залучення окремих державних службовців та поліцейських до індивідуальних форм контролю (досвід Словенії), створення єдиної методології державного контролю за діяльністю органів виконавчої влади, у тому числі поліції (досвід Польщі);

- напрямки розвитку та вдосконалення процесу формування та реалізації засобів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України щодо забезпечення інформаційної прозорості системи адміністративної відповідальності поліцейських, вдосконалення організаційних засобів забезпечення законності, оптимізації інструменту контролю, покращення застосування технічних засобів та міжсекторальної взаємодії та міжнародного співробітництва в умовах війни як інструментарію забезпечення законності.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес:

- наукові рекомендації та висновки можуть бути використані для створення теоретико-методологічної бази удосконалення процесу забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України;

- ряд пропозицій зможуть доповнити нормативно-правові акти, а також законопроекти, які знаходяться на розгляді у Верховній Раді України та стосуються питань діяльності органів Національної поліції України;

- напрацювання можуть бути використані для покращення діяльності органів Національної поліції;

– матеріали використовуватимуть у навчальному процесі під час викладання спеціалізованих дисциплін адміністративного спрямування, які стосуються питання організації діяльності органів поліції.

Пропозиції, надані під час підготовки дисертації, сприятимуть удосконаленню адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана самостійно, усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень автора.

Апробація матеріалів дисертації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження оприлюднено та обговорено на чотирьох міжнародних науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми правових наук в євроінтеграційному вимірі» (м. Харків, 20-21 грудня 2019 р.), «Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України» (м. Київ 14-15 листопад 2021 р.), «Проблемні питання юридичної науки в контексті реформування правової системи України» (м. Київ, 19–20 жовтня 2022 р.), «Пріоритетні напрями розвитку юридичної науки в умовах сьогодення» (м. Київ, 13–14 березня 2023 р.).

Публікації. Одержані результати дисертаційної роботи авторкою опубліковано в 12 наукових працях, а саме: 7 статей опубліковано у наукових періодичних фахових виданнях України, 1 стаття у міжнародному науковому виданні, 4 тези доповідей на науково-практичних конференціях з правознавства:

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Дерзська В.Ю. Контроль як основа забезпечення законності у діяльності органів національної поліції України. Підприємництво, господарство і право. 2020. №10 (296). С. 101-104. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/10/18.pdf>

2. Дерзська В.Ю. Особливості та види діяльності органів Національної поліції України як об'єкта забезпечення законності. Право і суспільство. 2024. № 2. С. 690-695. <http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/index.php/archiv?id=185>

3. Дерзська В.Ю. Поняття та ознаки адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Держава та регіони. Серія: Право. 2023. № 4 (82). С. 443-448. <http://law.stateandregions.zp.ua/issue-4-2023>

4. Дерзська В.Ю. Поняття, суб'єкти та види демократичного цивільного контролю за діяльністю органів національної поліції України та його значення у забезпеченні законності. Підприємництво, господарство і право. 2020. №11 (297). С. 106-110. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/11/18.pdf>

5. Дерзська В.Ю. Правові засади забезпечення законності в діяльності органів національної поліції України та місце серед них адміністративного законодавства. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 1. С. 810-812. <http://lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=182>

6. Дерзська В.Ю. Суб'єкти забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 12. С. 565-568. <http://lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=145>

7. Дерзська В.Ю. Сучасна модель структури адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Право та державне управління. 2022. № 3. С. 452-457. <http://pdu-journal.kpu.zp.ua/issue-3-2022>

8. Дерзська В.Ю. Суть і значення забезпечення законності у діяльності органів публічної адміністрації. Visegrad journal on human rights. 2019. № 6\2. Р. 42-45. (Словацкая Республика).

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

9. Дерзська В.Ю. Демократичний цивільний контроль, що здійснює Верховна Рада України як спосіб забезпечення законності органами Національної поліції України. Актуальні проблеми правових наук в євроінтеграційному вимірі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 20-21 грудня 2019 р.). Харків: ГО «Асоціація аспірантів-юристів», 2019. С. 71–72.

10. Дерзська В.Ю. Сучасна система суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Пріоритетні напрямки розвитку правової системи України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ 14-15 листопад 2021 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2021. С. 34-36.

11. Дерзська В.Ю. Аналіз теоретичних підходів до визначення структури адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Проблемні питання юридичної науки в контексті реформування правової системи України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 19–20 жовтня 2022 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2022. С. 126–128.

12. Дерзська В.Ю. Новітнє формування поняття адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Пріоритетні напрями розвитку юридичної науки в умовах сьогодення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 13–14 березня 2023 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 31–33.

Характеристика особистості здобувача. Стрижевська (Дерзська) Василина Юріївна 1991 року народження, освіта вища – юридична, у 2016 році закінчила Національну академію внутрішніх справ за спеціальністю "Правознавство" (Диплом магістра). З серпня 2018 року по сьогоднішній день ад'юнкт денної форми навчання Національної академії внутрішніх справ.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття. Дисертація оформлена згідно з вимогами МОН України.

Структура дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 200 сторінок. Робота містить список використаних джерел із 181 найменування на 21 сторінці.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 - Право.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Стрижевської Васи́лини Юріївни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Стрижевської Васи́лини Юріївни відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами й доповненнями).

3. Рекомендувати дисертацію Стрижевської Васи́лини Юріївни на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 16, проти – немає, таких, що утримались – немає.

**Головуючий –
завідувач кафедри адміністративного
права та процесу
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор**

Ігор ПАСТУХ